

sker, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) ogsaa brugte i Fjor. Nu vel, skal Folketinget være dette, maa man ogsaa skride til at virkeliggøre det. Lige store Kredse, om de saa være matematisk lige store, have intet som helst med Retfærdigheden eller med Skabelsen af en sand Repræsentation at gøre. Det have vi haft Lejlighed til at drøfte tidligere, og det er for øvrigt saa lige til, at jeg i dette Øjeblik ikke skal gaa dybere ind derpaa. Ved lige store Valgkredse kan man selvfølgelig — vel at mærke, saa længe man kan kalde dem nogenlunde lige store — opnaa, at de forskellige Landsdele faa en Repræsentation svarende til Befolkningens eller Vælgernes Antal. Man kan til Dels ogsaa opnaa, at der kan komme et nogenlunde passende Forhold mellem Landets Repræsentanter og Byernes Repræsentanter, om end, paa Grund af mange Byers Lidenhed ufuldkomment. Men det er slet ikke Modsætningerne mellem Landsdelene, mellem By og Land — dem, vi alle ere forpligtede til at søge at udjævne —, som det gælder om at faa repræsenterede. Det er i første Række de politiske Anskuelser, der skulle repræsenteres, og alle politiske Partier herinde have Tilhængere rundt omkring saavel paa Landet som inde i Byerne.

Mod Forholdstalsvalgmaadens Princip har man tidligere egentlig kun anført to Indvendinger. Den ene er den, at Partibestyrelserne ville faa for stor Indflydelse, og den anden den, at man vil sønderrive det Baand, som nu knytter en Repræsentant til en vis Kreds af Vælgere. Disse Indvendinger mener jeg man ikke kan tillægge nogen afgørende Vægt. Hvad den første Indvending angaar, at Partibestyrelserne ville faa for stor Indflydelse, maa jeg gøre opmærksom paa, at man herhjemme altid knytter de to Ting, Forholdstalsvalg og Listevalg, sammen, men denne Sammenknytning behøver ikke at finde Sted. Og med Hensyn til den lokale Repræsentation er det givet, at det i første Række er Landets Interesser, der skulle varetages, og ikke lokale Interesser. Men tillægger man disse to Indvendinger nogen Vægt, saa er det saa heldigt, at der i Fjor blev fremsat et Forslag, det Hammerichske Forslag, der fuldstændig imødegaa disse Indvendinger, og der er for øvrigt efter min Mening heller ikke nogen Bestemmelse i Grundlovens § 32, som er til Hinder for, at man ved en Valglov fører det Hammerichske Forslag ud i Livet. En saadan

Hindring var der f. Eks. for at føre det General Madsenske Forslag ud i Livet. Den svenske Socialdemokrat Branting har ogsaa med Hensyn til Forholdstalsvalg sagt, at Flertalsvalget præmierer den partitro Middelmaadighed, medens Forholdstalsvalget giver ethvert Parti Mulighed for først og fremmest at skaffe Plads til sine bedste Mænd, og denne Mulighed giver netop det nysnævnte Forslag, det Hammerichske, ved Siden af, at det i øvrigt bevarer den lokale Repræsentation, idet Kredsinddelingen kan opretholdes. Forholdstalsvalg er, som bekendt, ogsaa gennemført i Finland, i Sverige, i Belgien, i flere Kantoner i Svejts, og en Afstemning i Svejts i Fjor viste, at dets Gennemførelse ved Valg til Forbundsraadet er umiddelbart forestaaende. Ogsaa i Frankrig staar Spørgsmaalet paa Dagsordenen under Briands Førerskab.

Nu har jeg selvfølgelig hørt den Indvending blive gjort, at hvis Forholdstalsvalgmaaden i dette Øjeblik var gældende ved Valg til Folketinget, vilde de socialdemokratiske Medlemmers Antal vokse med 8, og det rimer ikke med, at jeg ikke ønsker Socialdemokratiet Fremgang her i vort Folk. Hertil vil jeg svare, at jeg ønsker ikke ved en Valgretsudvidelse at forøge Socialdemokratiets Magt, men jeg vil ikke gaa med til ved kunstige Midler — og det er de Hindringer, som jeg nys nævnede — ved en almindelig Lov at formindske den Valgret, som det var Grundlovens Hensigt at give ligelig til alle Folketingsvælgere.

Til Slutning skal jeg kun til, hvad jeg før sagde med Hensyn til Landstinget, føje, at man selvfølgelig kan sammensætte Landstinget paa anden Maade, end det nu sker, og jeg vil udtrykkelig erklære, at Højre er villigt til at forhandle med Venstre herom, men vi maa føre disse Forhandlinger ud fra, hvad vi anse for vor Pligt overfor Fædrelandet og paa langt Sigt, og dette Hensyn maa vi sætte over gamle Slagord og Doktriner.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingen for i Dag.

Det næste Møde afholdes i Morgen Kl. 1 med følgende Dagsorden:

1) *Første Behandling af:*

Forslag til Forandring af Grundlovens §§ 30, 31, 32, 37 og 39.